

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Volumen ...**

Ivstitia Et, Ivs. Sex Libris totidem Tractatus appono, nempe de rerum
Dominio, de Restitutione, de Contractibus Gratuitis, de Contractibus
Onerosis, de Contractibus Fortunæ, de Contractibus Adminicularis, de
Quasi-Contractibus, & nonnullis Innominatis

Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1663

Cap. 12. Circa Decimas mixtas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80681](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80681)

CAPVT XII.

Circa Decimas mixtas.

DVBIUM XXVII.

An de pellibus ouium, boum, pecudum-
que aliarum danda sit ex iu-
re decima?

139
Certa sup-
pono.

ERTVM mihi, de fœtibus
ouium, caprarum, imò, & boum
(quidquid in contrarium Didac-
tus de Narbona ad 3. part. noua
recopil. lib. 6. tit. 10. leg. 9. asse-
rat) decimam esse reddendam iuxta cap. 27.
Leuit. ibi: Bones, & oues, & capre, quæ sub pasto-
ris virga transiunt, quidquid decimum venerit,
sanctificabitur Domino. At cap. In aliquibus, de
decim. dicitur, de illis rebus necessariò decimas
reddi debere, quæ diuina legere deberi dicun-
tur. Idem dixerim de pullis camelorum, equo-
rum, & asinorum, quia eadem est de omnibus
ratio, ac proinde idem ius. Et quamuis in scri-
ptura non fiat expressa mentio nisi de ouibus,
bobus, & capris, quæ sub pastoris virga tran-
seunt: intelligenda tamen de omnibus aliis
animalibus mansuetis: vnde cap. Non est, de
decim. præcipitur, de pecoribus decimas solui.
Nec id de porcorum fœtibus abnegandum; id
enim ex cap. Non est, colligitur. Et si in lege
veteri non soluebatur de hisce animalibus
decima, idèd fuit, quia Iudæis non licebat de
eorum carnibus manducare. Dubitarim va-
rò, nùm de pellibus horum pecudum pe-
corumque decimæ iure decimam esse red-
dendam?

140
Reddenda
est.

Reddenda quidem est. Quia de fructibus
animalium huiusmodi decimæ sunt reddendæ:
At pelles ouium, boum, & caprarum sunt eo-
rum fructus sicut casum est fructus ouium:
ergo ex pellibus sunt decimæ soluendæ. Sic
Azor. tom. 1. l. 7. c. 35. qu. 9. Raphaël de la Torre
2. 2. q. 87. d. 2. n. 3.

141
Non est
reddenda.

Non est reddenda ex iure. Quia pelles non
sunt animalium fructus, sed pars illorum. Ita
Rebuff. de decim. c. 6. n. 28. Leand. præc. 5. dub. 5.
question. 10.

142
Probabilius
hoc.

Hæc sententia probabilior, imò & certa fe-
rè mihi. Nam quando oues, boues, aut capræ
decimantur, cum pellibus traduntur: ergo de
pellibus extractis decimæ non debentur aliàs
enim bis deberes de pellibus decimam imper-
tire. Porro cum meus Azorius dixit ex ho-
rum animalium fructibus, quales sunt
pelles, &c. decimam solpendam
esse, crediderim de lana
intellexisse.

* *

DVBIUM XXVIII.

An de apum examinibus sit reddenda
decima?

Certum est, ex melle, & cera iure deci-
mam deberi, cap. Nuncios, de decim. ibi: ¹⁴³
De apibus, & de omni fructu decimas soluere statui.
Ecclesiastica distictione compellat. Sic textum
communiter Auctores exponunt. Quæserim
verò nùm de ipsis apum examinibus, decima
sit reddenda?

Reddenda est planè. Quia lex aperte præ-
scribit: De apibus, & de omni fructu. Ergo non ¹⁴⁴
solum de fructu apum, nempe de melle, & ce-
ra, sed & de ipsis apibus decima reddi debet.
Et lex 2. part. 1. tit. 20. sic habet: Que ann de-
ben dar diezmos delas colmenas: è esio se entien-
de tan bien de los enxambres, e de los oros esquil-
mos, que llenan de ellas, como de la miel, y de la
cera. Sic Barbosa lib. 1. de iure Eccles. cap. 16.
§. 1. num. 12. citans Monetam cap. 4. n. 18. Filliuc.
tract. 27. part. 2. num. 227. Trullench, lib. 3. Dec.
cap. 3. dub. 2. num. 4.

Reddenda non est. Quia decima de ipsis ¹⁴⁵
apibus difficile reddi potest, cum sint fera ani-
malcula: vnde licet sint mea in arbore, mea reddenda
non sunt, quovisque in alucrio recludantur.
Instit. de rerum diuis. §. Apum. Ita Azor. lib. 7.
cap. 35. qu. 9. Rebuff. de decim. q. 8. nu. 15. & 25.
Abul. ad cap. 13. Mat. q. 164. citans Innocentiū,
& Ioannem Andr. Suar. 10. v. de Relig. l. 1. c. 14.
num. 4. Luis. Torrian. summ. part. 1. cap. 138.
conclus. 2. Palao tom. 2. tractat. 10. puncti. septim.
num. prim.

Ego quidem existimo (mei Azorij dicentis, ¹⁴⁶
De hac re nihil esse in iure expressum, consuetu-
dine autem talis decima non soluitur) venia, id in
iure expressum esse, vt ex textibus pro prima
sententia adductis aperte constat: vnde si
præscripta legis sint attendenda, de ipsis
examinibus non quidem auolantibus vagè
priusquam in alucriis includantur, sed
de alucriis decem totidem continentibus exa-
mina, vnum debetur Ecclesiæ. Attamen lex illa
iam est contraria consuetudine abrogata. At si
alicubi viget adhuc obseruanda omninò ef-
se affirmo.

DVBIUM XXIX.

An sufficiat tibi de fœtibus animalium
tuorum decimas reddendo, si nouem
dies post partum ex-
pectes?

Sufficit decimare animalium fœtus post no-
uē dies ab eorum natalitio. Quia ca. Cum Sufficit qui-
dam. ¹⁴⁷
homines, de decim. dicitur, agnos, & alios ani-
malium partus alii debere saltem nouem dies Ec-
clesiæ reddi. Sic Rebuff. de decim. question. 12.
num. 3. citans alios. Gessl. & Doctor. ad l. Stipu-
lario ista, Sinter certum. Digestis, de verborum
obligat.

Sectio II. Dubia De Precepto V. 151

obligat. & ad cap. Reuertimini, quæstion. 16. part. 13.

148 Minime sufficit. Quia alias decima hæc inuicem præstaturita enim reddi debet Ecclesiæ, ut ad vitam esse, & deinceps vivere sine matre possit. Ita Suar. to. 1. de Relig. lib. 1. c. 37. Reginal. l. 19. n. 98. Trull. l. 3. Decal. c. 3. dub. 4. Fagund. præc. 5. l. 1. c. 5. n. 1. citans Hostiensem & Ioan. Andr. Palao to. 2. tr. 1. o. d. uni. pun. 8. nu. 4. Lessi. l. 2. c. 39. dub. 3. Nec non Tuscus to. 2. c. Decimæ, concl. 70. n. 1. & ex Iurisperdentibus multi alij.

149 Profecto decimæ ex animalium fœtibus solædæ sunt tēpore illo, in quo animalia sine matre vivere possint: & in quo iuxta immemorabilem consuetudinē solui assolent. Præualeat enim maxime consuetudo decennialis soluendi decimas tã quoad locū, quam quoad tempus. Quod si nulla viguerit consuetudo standum est prudentium arbitrio, dummodo à iure non non exorbitet, simulque Ecclesiæ utilitati consulatur.

DVBIVM XXX.

An diuidenda sint decima Mixta inter duas Parochias, si oues, v. g. in vno earum pascantur, & noctu in altera quiescant?

150 Certum est, Decimas mixtas, seu animalium illi Parochiæ deberi, in cuius terminis habitant, pascuntur, & fœtus enituntur greges seu armenta, etiam si eorum domini in alia Parochia vivant. Dicitur enim ratio, ut ibi soluantur decimæ, ubi pascuntur, & fœtus producant. Si vero in vna Parochia hyeme victitent, & æstate in alia: decimæ sunt æqualiter inter vtramque Parochiam diuidendæ. Glossa ad cap. Ad Apostolicam, verb. Personales. Sed decimæ, inquit, animalium an inter personales, an inter prædiales sint, queritur? & potest dici, quod inter prædiales. Vbi ergo pascuntur continuo, ibi decimæ solui debent. Sed quid si per medietatem anni in territorio vnius Ecclesiæ, & per aliam medietatem in territorio alterius Ecclesiæ pascantur? Aequum est, ut diuidantur. Quæstio vero, cum diuidendæ etiam sint decimæ inter duas Parochias, si in vna earum greges seu armenta pascuntur, & in alia noctu quiescant.

151 Diuidendæ sunt. Quia decimæ mixtæ magis accedunt ad naturam prædialium, quam personalium. Ergo sicut decimæ prædiales debentur illi Parochiæ, ubi sunt prædia, ita hæc decimæ debentur, ubi sunt animalia: dicuntur autem animalia esse non minus ubi dormiunt, quam ubi pascunt. Ergo æqualiter inter vnā, & alteram Parochiam sunt diuidendæ. Sic Glossa ad cap. Ad Apostolicam, verb. Personales. Rebus. q. 6. de decim. n. 26. Suar. to. 1. de Relig. l. 1. c. 21. nu. 10. Barbo. l. 3. de iure Ecclesiæ. c. 26. §. 1. n. 39. Et cap. Ad Apostolicam, citans Monetam c. 4. n. 16. Basil. de matr. l. 5. c. 13. §. 3. n. 23. & 24. Palao tom. 2. tr. 1. o. d. uni. pun. 8. n. 8.

152 Nō sūt diuidendæ decimæ sed debentur Ecclesiæ ubi ager est, in quo pascuntur. Quia fructus, & fœtus gregis ex agro proueniunt. Ergo il-

li Ecclesiæ vnice soluenda est decima, ubi ager, quem depasti sunt greges, situs fuerit. Ita D. Tho. 2. 2. q. 87. a. 3. ad 2. Alenf. 3. p. q. 51. memb. 4. art. 4. Sotus l. 9. de iust. q. 4. art. 3. ad 2. Trull. libr. 3. Decal. capit. 3. dub. 5. numer. 4. & alij.

Hanc sententiā longe probabiliorem esse reor. Nam esto decimas mixtas magis accedant ad prædiales, quam ad personales: abne- go tamen decimas animalium deberi illi Parochiæ, ubi animalia fixas causas obtinent, nisi ibi pascantur: licet enim sunt animalia non minus ubi cubant, quā ubi pascunt: si de pura existentia loquamur, & si loquamur de existentia in ordine ad pastum, ac vitæ sustentationē, nullatenus sunt ubi dormiunt, sed ubi pascunt: quæ quidem existentia hic debet attendi: decima enim animalium illi datur Ecclesiæ in decimæ herbæ damni compensationem.

DVBIVM XXXI.

An Grex, & armentum toto anno in vnius Parochiæ agris pascuntur, & illorum Dominus Domicilium habet in alia: seu decima sit inter vtramque Parochiam diuidenda?

153 St diuidenda. Quia hæc decimæ sunt partim personales, & partim prædiales, mixtæ vtrique: unde quatenus personales sunt, debent sequi personam, ac Parochiam, ubi dominus habitat: & quatenus sunt prædiales, prædia ac Parochiam illam, in qua pascuntur: in vnā ergo & alteram Parochiam decima est diuidenda non quidem æqualiter, sed aliquam portionem obtinente Ecclesiæ, apud quam dominus gerit domicilium. Sic Nauar. cons. 1. de decim. Palao tom. 2. tract. 1. o. d. unic. punct. 8. nu. 9. Sa verb. Decima numer. 4.

Diuidenda non est, sed tota debetur Ecclesiæ, apud quam toto anno grex, aut armentum pascitur. Quia probabilius est has decimas simpliciter prædiales censeri, unde debet omnino naturam earum inducere, & consequenter Ecclesiæ prædiali solui. Ita Sotus l. 9. de iust. q. 4. a. 3. ad 2. Basil. Legion. de matr. l. 5. c. 13. §. 3. numer. 25. Barbo. libr. 3. de iure Ecclesiæ. c. 26. §. 2. n. 40. Trull. l. 3. Decal. c. 3. dub. 5. Rebus. de decim. q. 6. n. 25. Suar. to. 1. de Relig. tr. 2. l. 1. c. 21. n. 8. Fagund. præc. 5. lib. 1. c. 5. n. 9. Angel. v. Decimæ, n. 4. & 8.

Hoc probabilius esse crediderim. Nam hæc animalium decimæ non ideo mixtæ vocantur, quod partim sint personales, partim prædiales: sed quia ut fructus, ac fœtus ex animalibus hisce producuntur, magnam dominorum diligentiam requirunt. Adicio tamen cum Manuele sum. c. 87. concl. 2. Prouinciarum standum consuetudini.

N 4

PROBL

SCORBAR

of Mor.

XXVIIII

E. IV

G. IV

153 Probabilium hoc mihi.

154 Diuidenda

155 Non est diuidenda.

156 Probabilium hoc esse credo.

DV BIVM XXXII.

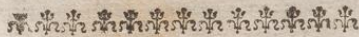
An decima ex apum fructibus sit Ecclesiae Parochialis, non praedialis soluenda?

¹⁵⁷ **S**oluenda est Ecclesiae Parochialis, non praedialis. Quia haec decima personalis est, ideo est Ecclesiae que debetur Parochiali Ecclesiae, in qua do-
Soluenda Parochialis, minus apum collocat domicilium. Sic Abul. non praedialis ad cap. 23. Mat. q. 1. §. 5. & 166.

¹⁵⁸ **S**oluenda est Ecclesiae praedialis, id est, ei in cuius territorio sunt apum aluearia, non Parochialis. Quia talis decima simpliciter praedialis est, cum apum fructus, scilicet mel ac-
Soluenda cer de floribus ac graminibus terrae illius, in qua pascuntur, & in suis victitant aluearibus plane proveniant. Ita Angel. v. Decima. num. 8. Fagund. p. c. 5. l. 1. c. 5. n. 1. 3. Trull. l. 3. Decal. c. 3. dub. 5. n. 5. Rebuf. q. 8. de decim. n. 25. Anchar. ad cap. Peruenit.

¹⁵⁹ **P**rofecto decimae de aluearibus impertiendae Parochiis illis, ubi aluearia existunt. Nam domicilia sua inibi fixa habent, & ordinariè pascuntur. Hancque sententiam probabiliorē esse reor; quia probabilius iudico, tales decimas simpliciter esse praediales. Moneo tamen consuetudinem loci esse seruandam.

Hoc affirmo.

CAPVT XIII.

Circa personas, quae ad decimarum solutionem obligantur.

DV BIVM XXXIII.

An infideles non Baptizati teneantur soluere Ecclesiae decimas personales, ex vi necessariae compensationis?

¹⁶⁰ *Nonnulla reco.*

REcolo ex seq. 1. omnes homines Baptizatos ex vi iuris communis ad decimarum solutionem teneri cap. Ex trā. missa, de decim. ibi: Quia fidelis homo de omnibus, quae licere possunt acquirere, decimas erogare, tenetur. Vnde colligo Iudaeos, Sarracenos, Turcas, & alios infideles, non debere decimas Ecclesiae soluere si nunquam fuere Sacra diluti vnde Nam decimae personales Ecclesiae redduntur ob Sacramentorum administrationem, aliarūque rerum spiritualium ministerium c. Nouum, de decim. & cap. significauit, de Parochiis. Quaeritur autem, num hi teneantur soluere Ecclesiae decimas personales, licet non ex vi praeccepti deci-

marum solum ex vi necessariae compensationis?

¹⁶¹ Soluere tenentur non ex vi praeccepti decimarum formaliter loquendo, sed per modum satisfactionis. Quia Ecclesia Parochialis percipitur erat interesse ab aliis Christianis, qui illius locum poterat in ipsa habitare. Sic Bernard. apud Abul. ad cap. 23. Mar. q. 195. Abbas ad cap. De terris, de decim. n. 6. Gloss. v. Preterea vero. Ex parte sequitur hos Abul. ubi sup. & Barbo. libr. 3. de iure Eccl. cap. 26. Paraph. 3. num. 3.

¹⁶² Minimè ad id tenentur. Quia nullum ius habet Ecclesia in eos, qui extra suum gremiū commorantur, iuxta illud Pauli Cor. 5. De iis, qui foris sunt, nihil ad nos. Ita Sotus lib. 9. de iust. q. 4. artic. 4. Suar. tom. 1. de Relig. lib. 1. c. 16. num. 5. Fagundez praec. 5. l. 1. c. 5. n. 14. Azor. l. 7. c. 5. q. 3. & alij.

¹⁶³ Existimo sententiam primam nulla probabilitate niti. Nam siue textus consulas, siue diuinum ius, siue naturalem rationem, non inuenies, vnde valeat Ecclesia eos, qui foris sunt compellere nec satisfactionis titulo ad decimarum solutionem; accidentale enim, & casuale est, quod si infideles ibi non habitassent, Christiani eorum lares occuparent decimas reddituri.

DV BIVM XXXIV.

An infideles non Baptizati teneantur Ecclesiae soluere decimas praediales de possessionibus, quibus suis in Prouinciis fruuntur?

sur 2

¹⁶⁴ **S**cio infideles Sacra vnda non dilutos soluere teneri decimas praediales illarum possessionum, quas in terris Christianorum titulo emptionis, vel alio comparauerunt. Quia sic cap. De terris, de decim. deciditur: De terris, quas Iudaei colunt tuae prudentiae respondemus, ut eos ad decimas persolueudas, vel possessiones penitus renunciandas cum omni distinctione compellat, ne forte occasione illa, Ecclesiae valeant suo iure fraudari. Quae verba omnibus infidelibus non Baptizatis etiam sunt accommodanda. Quaestio autem est: an illi teneantur persolvere decimas praediales de possessionibus, quibus suis in Prouinciis fruuntur?

¹⁶⁵ Tenentur quidem. Quia hoc onus est impositum agris, & terris, non personis, & res cum suo onere transit: vnde per accidens est, quod huiusmodi praedia possideantur à fidelibus: aut infidelibus, aut quod antea fuerint Christianorum, vel non. Sic Abbas ad cap. De terris n. 5. Syluest. verb. Decima, qu. 7. Rebuf. q. 5. de decim. numer. 12. Lessi. lib. 2. cap. 35. dub. 5. num. 22. Orland. conf. 91. Mantuan. consil. 188.

¹⁶⁶ Minimè tenentur. Quia Ecclesia nunquam habuit acquisitum ius exigendi decimas praediales ex praediis, quae non fuerint Ecclesiae, aut Christianorum. Ita Suar. tom. 1. de Relig. lib. 1. c. 16. num. 5. Sotus lib. 9. de iust. q. 4. artic. 4. Fagundez praec. 5. l. 2. c. 1. n. 6. 7. 8. 9.